

VAN STOLKPARK KOERIER

Nieuwsblad van en voor alle bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes

Uitgave van de Wijkvereniging "Van Stolkpark"
15e jaargang

Nr. 59 - april 1993

Overnemen uit de inhoud van de Van Stolkparkkoerier alleen met toestemming van de redactie, èn met bronvermelding

Hôtel de la Promenade met op de voorgrond de paardetram (fotocollectie Gemeente-Archief 's-Gravenhage)

Rondom de Promenade

Waar op 24 april het nieuwe Shell station Promenade zal worden geopend, stonden tot na de Tweede Wereldoorlog de villa's Erica en Boschhoek. Tot dan toe mondde ook de Van Stolkweg nog uit op de Scheveningseweg, in het verlengde van de Hogeweg. Aan de andere kant

van het hoge voetpad langs de Scheveningseweg - waar nu de tramhalte Promenade ligt - stond destijds het Hôtel de la Promenade. Het was de voortzetting van de in 1828 gebouwde uitspanning Buitenlust - waarover in het septembernummer heb geschreven en van het bui-

ten Klein Zorgvliet waarover ik de eerste jaren in het vorige nummer beschreef. Over de verdere ontwikkelingen rond de Promenade gaat dit artikel.

Uitbreiding van Klein Zorgvliet

Kort na de aankoop van het Paviljoen Buitenlust in 1838 door de Prins van Oranje - de latere Koning Willem II -

De 'overtuin' tegenover Hôtel de la Promenade (fotocollectie Gemeente-Archief 's-Gravenhage)

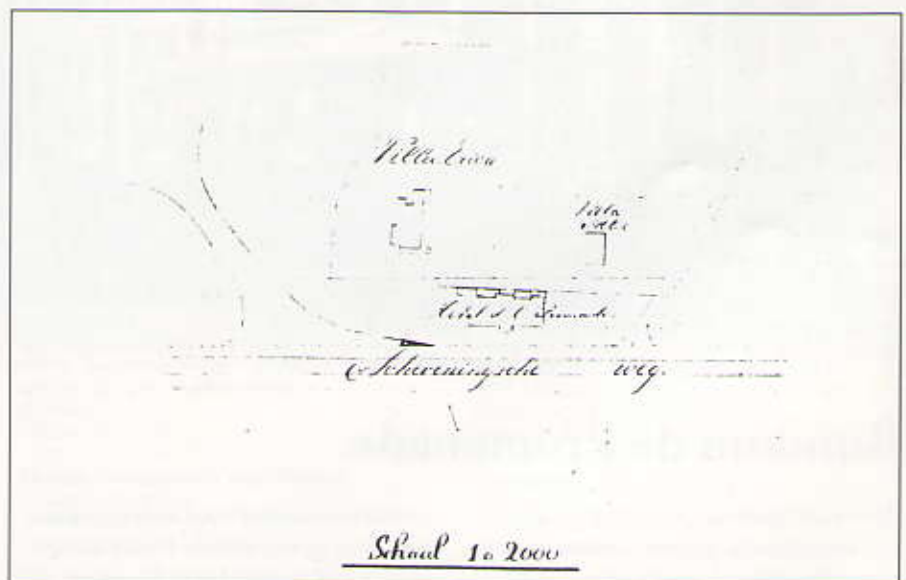
kreeg het de naam Klein Zorgvliet. Na het overlijden van de Koning in 1849, wisselde Klein Zorgvliet binnen drie maanden twee maal van eigenaar. Op 11 september van dat jaar werd het eigendom van Hendrik Lodewijk Gerth¹, conciërge van H.M. de Koningin Moeder (Anna Paulowna), die op het Huis Rustenburg aan de tegenwoordige Rustenburgweg woonde.

Op 4 december 1858 verkocht Gerth Klein Zorgvliet aan Cornelis Petrus de Kat, kassier - nu zouden wij hem bankier noemen - en commissionair in effecten te Dordrecht² voor f 13.500, een tienvoud van het bedrag waarvoor Gerth het zelf gekocht had. Het gezin De Kat - behalve Cornelis Petrus bestaande uit zijn vrouw Elise Caroline van der Linden en negen kinderen waarvan de oudste in 1847 geboren was, hadden aan Klein Zorgvliet een aangenaam buitenverblijf. Kort na de aankoop van Klein Zorgvliet zocht De Kat contact met de Gemeente om het terrein rond Klein Zorgvliet, ten noorden van het hoge voetpad uit te breiden. Op 29 maart 1859 nam de Raad het besluit 1 bunder 86 roeden en 60 ellen voor 75 jaar - aflopend op 31 mei 1934 - in erfpacht uit te geven aan De Kat, voor f 373,20 per jaar³. De Kat liet Klein Zorgvliet vergroten en geschikt maken voor zomer- en winterverblijf. Hij liet er bovendien een koetshuis met een stal voor zes paarden en een tweede huis bouwen. Ook liet hij een park aanleggen. In mei 1861 keerden de De Kats terug naar Dordrecht. Waarom De Kat besloot tot verkoop van het buiten Klein Zorgvliet in 1864 is niet duidelijk. Was het de voorgenomen aanleg van een tramlijn

van Hollands Spoor naar Scheveningen? Een deel van het traject was geprojecteerd op de rijbaan van de Scheveningseweg. Tussen het huis Klein Zorgvliet en het aan de overzijde van de Scheveningseweg gelegen 'terrein van vermaak' zou dan een herriemakende en rustverstorende trambaan komen. Hoe dan ook, De Kat kocht grond in Rijswijk en liet Klein Zorgvliet publiek verkopen. Op 22 februari 1864⁴ werd in het Vendu-huis aan de Nobelstraat Klein Zorgvliet met toebehoren in twee delen verkocht. Het huis met de 'overtuin' werd voor f 8100 eigendom van Louis Eugène graaf van Bylandt, aanvankelijk ritmeester, daarna intendant der koninklijke paleizen, grootofficier en kamerheer in buitengewone dienst van Koning Willem II

en vanaf 1843 van Koning Willem III, en vanaf grootmeester van Prins Willem (de oudste zoon van Koning Willem III. Hij was in 1862 gehuwd met Francisca Godardina Margaretha Clara barones van Lynden, hofdame van koningin Sophie, en vader van een dochtertje van één jaar⁵. Ten tijde van de koop bewoonden zij de villa Alexanderstraat 2a⁶. De huizen later bekend als Villa Erica en Villa Boschhoek en de 'lustplaats' ten noorden van het voetpad - groot 2 bunder, 91 roeden en 40 ellen! - werden voor bijna hetzelfde bedrag f 8430 eigendom van Hermanus Arbouw, meubelmaker wonend in de Schelplaan, en Adrianus van Zanten, metselaar en loodgieter van beroep.

Van Bylandt verkocht Klein Zorgvliet alweer op 12 juni 1869⁷ voor f 8000 aan de Rotterdamse boekdrukker Johannes Willem van Leenhoff. Van Leenhoff aarzelde niet om - nadat Thomas van Stolk in 1872 begonnen was met aardappelveldjes te kopen - hem Klein Zorgvliet aan te bieden. De koop werd op 19 augustus 1873 voor f 16.000 gesloten⁸. Aanvankelijk was het de bedoeling het terrein van Klein Zorgvliet te betrekken in de ruilvereenkomsten die Van Stolk in 1873 en 1876 sloot met de Gemeente 's-Gravenhage. Toen dat niet het geval was verkocht Thomas van Stolk Klein Zorgvliet op 7 juli 1876 voor f 22.500 aan architect-ingenieur Lambertus Augustus Brouwer, met uitzondering van 5 m², waarover kort te voren een deel van de Eerste Parkweg, nu Van Stolkweg, was aangelegd⁹. Op 31 december 1877 richt-

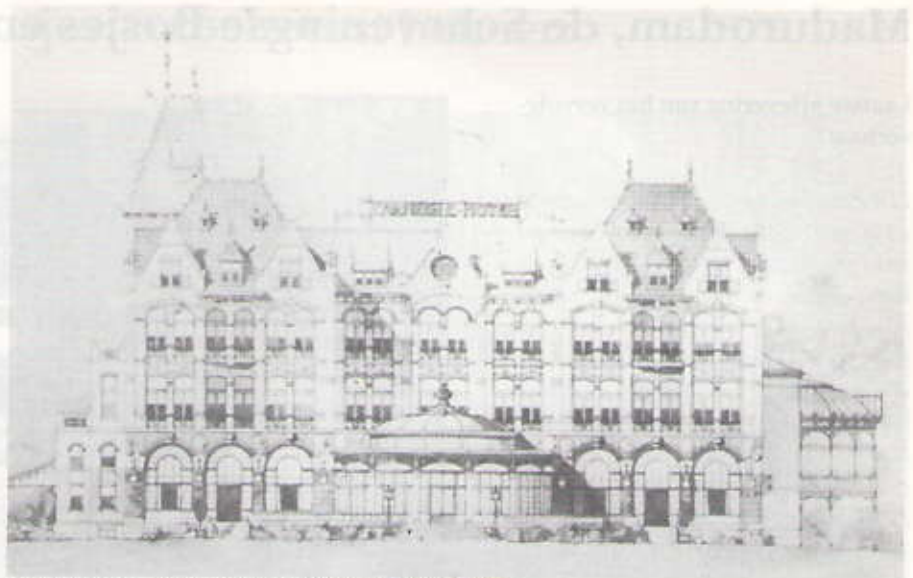

Schets van de ligging van Hôtel de la Promenade ten zuiden en de villa's Erica en Boschhoek (hier genoemd Allot) ten noorden van het hoge voetpad van de Scheveningseweg (Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstitels 609/40, 1880)

te Brouwer, tezamen met Mr. Antonius Haakma van Roijen, advocaat en directeur van de Bataafsche Brandwaarborg Maatschappij te 's-Gravenhage, koopman Johannes Piek, bankier Herman Meijers, en hotelhouder Frits Flörke de N.V. Maatschappij tot Exploitatie van Hôtel de la Promenade op¹⁰.

Hôtel de la Promenade

Van meet af aan mocht het Hôtel de la Promenade zich verheugen in grote belangstelling en veel bezoek. Op de zondagen eindigde de rit halverwege Scheveningen bij de nog steeds zo geheuten halte Promenade. Daarna moest er een nieuw tramkaartje gekocht worden voor 50 cent. Vele tramreizigers "kuierden" dan het laatste stukje naar Scheveningen, of dronken een kop koffie op het grote terras. Naar onze begrippen zal dat toch weinig aangenaam geweest zijn, want het lag pal naast de trambaan. Van de 'tuin van vermaak' aan de overzijde van de Scheveningseweg werd in 1880 voor verbreding van de rijbaan een stuk duingrond aan de Gemeente 's-Gravenhage afgestaan. In ruil daarvoor kreeg Promenade een stuk grond, waarmee de tuin werd verbreed om het te 'beziggen tot het plaatsen van bezoekers'. Dit in tegenstelling tot de afspraken uit 1835, dat 'het perceel tot niets anders mag worden gebruikt dan tot kweekerij van heestergrassen en bloemen'¹¹. Tot 1898 bleef de Maatschappij erfpachter van deze 'overtuin'. Nadat Mr. A.E.H. Goekoop in 1897 door een ruilvereenkomst met de gemeente eigenaar geworden was van dit terrein kon hij in datzelfde jaar ook de erfpachtsrechten van de Maatschappij kopen voor f 28.840¹². De overtuin vormt nu een deel van het terrein waarop in 1898 naar ontwerp van Berlage Villa Henny werd gebouwd, nu kantoor van Zadelhoff Makelaars. Rond de kern van wat eens Buitenlust en later Klein Zorgvliet geweest waren verrezden links, rechts en vooral bovenop uitbreidingen van het hotel. In 1905, toen Den Haag bruiste van bouwplannen voor een vredespaleis en een stadhuis (ook toen al!), kwam het idee naar voren het rommelige Hôtel de la Promenade te vervangen door een nieuw Carnegie Hotel naar ontwerp van architect W.G. Eberson. Het Carnegie Hotel kwam er toen net zo min als een nieuw stadhuis. Het vervallen van de erfpacht in 1934 had kennelijk geen noemenswaardig effect op het hotel, want de bedrijfsvoe-

Schetstekening van het Carnegiehotel door W.G. Eberson

ring ging gewoon door, tegen betaling van f 180 per jaar huur aan de Gemeente.

De bezetting door de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog luidde de zwanenzang voor het hotel in. De vlak na de bevrijding gemaakte foto's van de Promenade tonen het trieste beeld van de Atlantikwall die vlak langs het hotel liep: een tankversperring van "asperges" en een hotel waarvoor nog maar één uitweg was: slopen.

De Maatschappij tot Exploitatie van Hôtel de la Promenade werd toen overgenomen door de voormalige chef-kok F.M. van Trier. Tot zijn verbazing moest hij ontdekken dat hij wel de aandelen van de maatschappij had overgenomen, maar niet het gebouw. Van de Gemeente kon hij wel de achter het hotel gelegen Villa Boschhoek huren. Daar opende hij op 11 april 1950 het hotel café restaurant en american bar 'Promenade'. In 1959 besloot de Gemeente 's-Gravenhage dat ter plaatse van Boschhoek een nieuw hotel gebouwd zou moeten worden. Tegen de bouw van een hotel in een door de oorlog - o wonder! - ongeschonden deel van de Bosjes kwamen van 325 Hagenaars bezwaarschriften binnen. Eén van die bezwaarschriften kwam van Van Trier. Het mocht hem niet baten: op 23 november 1963 moest hij 'zijn' Promenade sluiten.

Voor de bouw van het nieuwe hotel, dat de naam Bevelde zou krijgen, werden in 1966 twee stukken bouwgrond in erfpacht uitgegeven aan de bouwkundige H.A. Lonnée, die ze binnen een jaar doorverkocht aan Meijer's Aannemingsbedrijf. Meijer startte kort daarna de bouw van een hotel dat hij Promenade

Hotel wilde noemen. Voordat het zover was moest hij echter eerst nog de aandelen van de oude, Iege, N.V., kopen. Daarom stond vele jaren als ondertitel op het briefpapier van het Promenade Hotel Maatschappij tot Exploitatie van Hôtel de la Promenade. Tegelijk met het hotel werd op het terrein aan de overzijde van de nieuwe verbinding van de Van Stolkweg met de Teldersweg een Esso station gebouwd dat enkele jaren geleden werd gesloten en vorig jaar werd afgebroken. Zo verrezden dus het nieuwe Promenade Hotel en een benzinstation aan de noordzijde van het hoge voetpad langs de Scheveningseweg.

Over de wederwaardigheden rond de villa's Erica en Boschhoek vertel ik u de volgende keer

Anneke Landheer-Roelants

Noten

1. Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstitels 152/48.
2. *ibid.*, 270/38.
3. *ibid.*, 286/3, 26 jan. 1860.
4. *ibid.*, 338/12.
5. Nederland's Adelsboek 1989, p. 620/1.
6. GA 's-Gravenhage. Bevolkingsregister 1861-1879, 70/102 vermeldt Alexanderstraat 2a. De eigendomstitel vermeldt als adres Parkstraat 2.
7. Kadaster 's-Gravenhage, Eigendomstitels 413/13.
8. *Ibid.*, 480/81.
9. *Ibid.*, 533/1.
10. *Ibid.*, 559/33. In het aandelenkapitaal van f 150.000 nam Brouwer voor 125, Piek en Haakma van Roijen ieder van 10, Meijer voor 3 en Flörke voor 2 aandelen van f 1000 deel. Brouwer bracht de opstal in: "hotel, nu al genaamd Hôtel de la Promenade, vroeger bekend als Klein Zorgvliet" en de inventaris.
11. Kadaster 's-Gravenhage. Eigendomstitels 597/56, 13 jan. 1880.
12. *Ibid.*, 1004/53 (9 nov. 1897) en 1006/22 (6 dec. 1897).

Madurodam, de Scheveningse Bosjes en de begraafplaats

Laatste aflevering van het vervolghet verhaal?

Het Bestemmingsplan Scheveningse Bosjes is op 18 februari door de Gemeenteraad vastgesteld. Hiermee lijken we aan het einde gekomen van een lang proces, waarbij uren is vergaderd, en vele bladzijden zijn volgeschreven. Wel worden onderdelen van het plan nog aangevochten: de Bewonersorganisatie Archipel-Willemspark heeft bezwaren tegen het afsluiten van de op- en afrit van de Teldersweg, en de Algemene Vereniging van Natuurbescherming tegen de uitbreiding van het parkeerterrein van De Bataaf.

Nieuwe ontwikkelingen zijn er wat betreft de uitbreiding van de Begraafplaats, het bouwplan Madurodam en het parkeerterrein van De Bataaf.

De uitbreiding van de Begraafplaats

Gelukkig is er geluisterd naar de bezwaren van de omwonenden: er komt geen urnentuin of asstrooiveld in de bosjes, en daarom ook geen hek. Ook dit deel van de Bosjes dus blijft dag en nacht toegankelijk voor het publiek. Een condoléanceruimte en kantoor worden neergezet op de plaats waar nu opslag van hout en compost plaatsvindt. Door een andere wijze van verwerken wordt deze opslagplaats overbodig. Voor het gebouwtje behoeven geen bomen te worden gekapt. Ons is beloofd dat dit gebied er uiteindelijk op verbetert.

De omwonenden hebben gevraagd te onderzoeken of er geen andere locaties dichterbij de Begraafplaats mogelijk zijn voor dit kleine gebouwtje (300 m²). En wel om twee redenen. De plaatsing midden in de Bosjes geeft verstoring en het is verlopen voor de meestal wat oudere bezoekers van de Begraafplaats. Daarop is ons verzekerd, dat alleen auto's die deel uitmaken van rouwstoeten naar het gebouw mogen rijden, zodat de verstoring minimaal is. De Gemeente wil geen andere locatie, ook omdat het gebouwtje hier speciaal voor zou zijn ontworpen.

Het bouwplan Madurodam

Het bouwplan begint vastere vormen aan te nemen. Toch zijn de Welstandscommissie, en wij, er nog niet helemaal gelukkig mee. Het voorplein zal volgens de laatste tekeningen bestaan uit een

Het begin van de werkzaamheden voor het Shell station Promenade (foto Haagsche Courant, Sijthoff Pers)

rode klinkervlakte met blauwe strepen. Hierop komen 2 meter brede, lange rechthoekige bloembakken. De tribune wordt erg hoog, en het lijkt waarschijnlijk dat deze boven de bomen zal uitsteken en in de zichtlijn van het Indisch Monument zal liggen. De keerlus in de Bosjes aan de achterzijde van Madurodam lijkt ons overbodig, omdat vrachtauto's dichterbij de Haringkade ook voldoende ruimte krijgen om te draaien. De dijklichamen zullen worden afgeschermd door hagen. De details van deze gebouwen zijn nog niet erg duidelijk. De fietsvoorzieningen zullen er per saldo op vooruitgaan, omdat deze langs de Dr. Aletta Jacobsweg worden doorgetrokken, waar dat nu nog niet het geval is. Een punt van zorg blijft evenwel het openhouden van de fietspaden tijdens het bouwproces.

Het parkeerterrein van De Bataaf

Voor de uitbreiding van het parkeerterrein is een aanvraag voor een kapvergunning binnengekomen. Er zullen 116 bomen worden gekapt. Mijn indruk is, dat een aantal daarvan zouden kunnen worden gespaard door kleine aanpassingen, bijv. bij het voetpad en bij de waterbassins. Er zullen minimaal 20 bomen worden aangeplant, waarvoor is nog niet bekend. Deze kapvergunning is inmiddels geschorst.

Al met al hopen wij dat hiermee een einde is gekomen aan de aantastingen van de Scheveningse Bosjes. De sneltram is nog een dreiging aan de horizon, maar voorlopig is daar geen geld voor.

Caroline de Jong-Boon

Reinigingsinspecteur

Het kost wel eens moeite de Reinigingsinspecteur te bereiken: hij heeft een "ambulante" baan, en is dus veel op pad. Teneinde de bewoners van het Stadsdeel Scheveningen in staat te stellen in contact te komen met de Reinigingsinspecteur is besloten een spreekuur in te stellen. De dagen en tijden waarop de Reinigingsinspecteur spreekuur houdt in het Stadsdeeltkantoor, Duinstraat 10, zijn:

maandag	van 8 tot 9 uur
woensdag	van 15 tot 16 uur
vrijdag	van 8 tot 9 uur.

Op die uren kunt u de Reinigingsinspecteur telefonisch bereiken onder no. 3535650.

De Scheveningse Bosjes: onbeheerst beheer?

De Gemeente Den Haag moet bezuinigen, en heeft daarom jarenlang weinig aan onderhoud gedaan in de Scheveningse Bosjes. Niet zolang geleden kwam echter geld beschikbaar, en ging men met grote voortvarendheid aan de slag. Daarvan zijn het publiek, de wandelaars, wij dus, nogal geschrokken, en het regent commentaar: "Alle onderbegroeiing is weggehaald, je kunt zien vanaf de Teldersweg naar de Kerkhoflaan". "Volgens de Courant worden er 3000 bomen omgehakt in de Nieuwe en de Scheveningse Bosjes, blijft er nog iets over van onze oude vertrouwde bosjes, zoals wij die kennen en waarderen? Wij hebben zo hard gevochten om ze te behouden, en nu worden ze toch vernietigd"...

Al met al reden genoeg om contact op te nemen met de beheerders van het bos, de heren Pors en Van Bussel. Die zijn niet makkelijk te bereiken, want ze hebben het erg druk. Toch zijn ze altijd bereid om een rondleiding door het bos te geven aan degenen die zich zorgen maken. Ze leggen uit dat wat nu gebeurt niets anders is dan de uitvoering van het Beheersplan uit 1984, dat toch met de nodige inspraak van wijkorganisaties tot stand is gekomen. Dat plan heeft weer als uitgangspunt de Groennota uit 1982. Recent is het beleid ook weer vastgesteld in het "Groenstructuurplan 1992".

Daarop ben ik in de archieven gedoken om in alle nota's te lezen over de "theorie", en heb een groot aantal personen lastig gevallen met vragen over de "praktijk". Zie hier het verslag van mijn dwalingen door het "notabos" (geen kringloop-papier) en de nog staande bomen.

De Groennota

Een belangrijk punt van de Groennota is het streven naar herstel van verbindingen in, naar en tussen stadsparken. Volgens de nota wordt de samenhang tussen aan elkaar grenzende groengebieden door diverse wegen verstoord. Met het oog daarop moet het doorgaande verkeer op de Duinweg, Haringkade, Ver Huellweg en Dr. Aletta Jacobsweg worden teruggedrongen (deel 1, p. 42). Wat betreft het beheer: de bossen bestaan uit wijkers en blijvers. Soorten als de populier groeien snel en bieden beschutting, maar moeten weg als de blij-

Op een behoorlijke afstand van de Teldersweg is deze al zichtbaar (Foto Caroline de Jong)

vers groter worden. Ook onder de boomsoorten die men wil behouden moet gedurende een lange periode geleidelijk gedund worden (deel 2, p. 34).

Het Beheersplan Scheveningse Bosjes

Men is zo realistisch op te merken dat het hier een jong bos betreft, op een vergraven en verstoorde bodem, en dat er wel zo'n 150 jaar nodig zullen zijn voordat het een duurzaam en gevarieerd karakter zal hebben, met bomen van verschillende leeftijden. "Noodzakelijke veranderingen dienen geleidelijk plaats moeten vinden teneinde ecosystemen de gelegenheid te geven zich aan veranderende omstandigheden aan te passen" (p. 65). Het is wat gebroken Nederlands, maar ook hier weer blijkt dat men geleidelijk wil over gaan naar een hogere dichtheid van soorten en variëteiten die hier "thuishoren". Men wil meer: eik, berk, abeel; en minder: esdoorns, acacia's (:Robinia) en sneeuwbes. Robinia's vormen een geval apart: tegenwoordig wordt een aantal door vele groepen actie gevoerd om meer aanplant van dit ook in ons land groeiend hardhout; volgens de sector groen doet het hier echter niet zo goed.

Het plan gaat in op de wijze van uitdunnen: "De dunning moet zodanig zijn dat de toekomstige opstandvormende bomen voldoende ruimte hebben om zich te ontwikkelen, maar de kronensluiting moet zoveel mogelijk gehandhaafd blijven." ... "Voor de toekomstbomen niet concurrerende bomen kunnen wor-

den gehandhaafd ten behoeve van de beschutting in de opstand, ook al staan die niet concurrerende bomen onderling dicht op elkaar" (p.82). Er is een schema neergezet waarbij elk jaar een deel onderhanden wordt genomen. Behalve gedund worden er ook bomen aangeplant. Het "karakteristieke" oude bos van Corsicaanse den (op de Belvedere) wordt volgens het plan gehandhaafd. In 1990 zou er ook aanplant moeten geschieden van jonge bomen, terwijl de oude vanaf de luwzijde worden uitgedund. Rond hoofdwandelroutes komen bredere berm en op enkele punten wordt het bos doorzichtiger gemaakt. Hiermee maakt men overganggebieden waar een fraaie vegetatie zich zou kunnen ontwikkelen. Dit kan op zijn beurt weer vlinders aantrekken. Door maaisel af te voeren wil men het grasland verder versralen, waardoor het bloemrijker wordt.

In overeenstemming met de Groennota moeten "barrières en hinderlijke bestemmingen" worden opgeheven. De negatieve effecten van de geprivatiseerde gebieden moeten worden verminderd. Men nam zich voor de Ver Huellweg vanaf de Bataaf tot de Haringkade af te sluiten voor auto's en op nieuw in te richten. Op verschillende plaatsen zou asfalt worden verminderd, en op het parkeerterrein van het Promenade Hotel bomen aangeplant. Fietsverbindingen over de Teldersweg zouden worden verbeterd. Opvallend is dat er destijds op vier plaatsen speelvoorzieningen waren die nu zijn

verdwenen (kaart 6).

Bij de inspraak vroeg ook toen al de Wijkvereniging "Van Stolkpark" of het oppervlak (de kwantiteit) van het parkbos gehandhaafd zou blijven; het antwoord was positief. Een zelfde antwoord kreeg de Vogelbescherming op de vraag of stadsparken voortaan niet meer zouden "worden gebruikt voor het onderbrengen van niet strikt plaatsgebonden functies". Ook ging men ermee akkoord dat er "een goed ontwikkelde struiklaag" zou worden gehandhaafd dan wel ontwikkeld.

Groenstructuurplan

Het belangrijkste element daarin is het vaststellen en behouden van het "groene kader". Een grote steun in de rug, hoop ik, bij de bescherming van het bos tegen verdere aantastingen. De Scheveningse Bosjes worden aangeduid als een duinpark, waarvoor als beleidsuitgangspunt is vastgesteld het "versterken van de ecologische betekenis en karakteristiek van het Duinpark als voortzetting van het duingebied".

Ecologische relaties moeten verbeterd worden, dat wil zeggen dat er uitwisseling van planten en dieren moet plaats kunnen vinden binnen de grotere gebieden en met het buitengebied. Dit is nodig om genetische variatie te handhaven, zonder welke het risico van uitsterven reëel is. De Scheveningse Bosjes kunnen worden beschouwd als een schakel tussen de Oostduinen en de Westduinen. Vergeleken met vorige nota's lijkt er wel een accentverschuiving opgetreden: de nadruk ligt meer bij het scheppen van een "natuurlijk" duinbos, en minder bij het handhaven van "karakteristieke elementen", zoals de dennen van de Belvédère. Een argument daarbij is dat inheemse soorten, de eik bijvoorbeeld, veel meer insecten herbergen; dat is weer aantrekkelijk voor vogels. (Daarbij wordt wel aangetekend dat eekhoortjes, zwarte mees en goudhaantje juist een voorkeur hebben voor dennen). Het liefst ziet men eigenlijk "duinstruweel" en "duingrasland". Dit zal wel te maken hebben met de opkomst van een actieve afdeling ecologie, zelfs al is de stadsecoloog zelf nu met de VUT.

De bovenstaande nota's vormen nog maar het topje van de ijsberg: het Groenstructuurplan citeert 25 nota's van de Gemeente. Er komen nog stadsdeclonota's bij over het beleid voor buurtgebonden groen. Stadsbeheer heeft een ingrij-

pende reorganisatie achter de rug. Met al deze activiteiten leek het of men weinig toe kwam aan de uitvoering van het beleid, het werk in de bosjes zelf.

De praktijk: uitvoering van de plannen

Met het herstel van ecologische relaties in de Bosjes is het triest gesteld. Het voorgenomen opheffen van de Ver Huellweg is door het afsluiten van de open afrit van de Teldersweg onmogelijk geworden, sterker nog, er zal nog veel meer verkeer over deze weg rijden, evenals over de Dr. Aletta Jacobsweg. Dit allemaal voor de veiligheid van de bezoekers van Madurodam die per auto komen. Of dat niet anders kon? Het voor auto's afsluiten van de Haringkade en het sparen van het stuk bos achter Madurodam heeft echter wel gunstige effecten voor de verbindingen met de Nieuwe Scheveningse Bosjes en de Oostduinen, zoals in de Groennota geschetst.

Een ecologische maatregel die werd voorgesteld in een van de eerdere versies van het Bestemmingsplan Scheveningse Bosjes was een ecoduct over de Teldersweg. Hiermee zou de versnippering van het bos voor zowel planten en dieren, als voetgangers en fietsers worden tegengegaan. Nu dit vanwege de kosten uit het bestemmingsplan is weggelaten, blijft de vraag hoe de beloofde verbeterde fiets- en voetgangersverbindingen dan tot stand zullen komen. Planten en dieren kunnen straks via de beplante op- en afrit onder het viaduct door...

Wat betreft het opheffen van "hinderlijke" bestemmingen: het bouwen van een condoléancegebouwtje midden in het bos voegt er nog een aan toe! (zie het artikel over het Bestemmingsplan). De afgelopen tijd is er helaas heel wat aan kleine "infrastructuur" vernield in de Bosjes. De monumenten zullen worden hersteld, de bankjes in het voorjaar herplaatst. De kosten zijn erg hoog. Boswachters en politie hebben extra diensten gedraaid om de dader(s) te betrappen, hetgeen onlangs gelukt is. Geld voor meer toezicht is er niet, hoewel men zich kan afvragen of hier het adagio "voorkomen is beter dan genezen" niet van toepassing is. Wij, bewoners, zullen met ons allen ook extra waakzaam moeten zijn. De volgende keer dat u hoort zagen in het bos, kijkt u even of het een vandaal is die een bankje sloop, of een ploeg houthakkers van Stadsbeheer...

Onderhoudswerkzaamheden in de Bosjes

Recent besloot men een gespecialiseerd bureau in te huren om de achterstand in te halen. Zieke iepen zijn verwijderd. Esdoorns moesten weg, omdat zij zich te veel uitbreiden en er weinig ondergroeit. De dichte massa's sneeuwbes ook, zij verdringen bijzondere kruiden. Bovendien geven ondoorzichtige vegetaties problemen met de sociale veiligheid. Takken blijven liggen: deze moeten verhinderen dat het gebied toegankelijk wordt, vormen een ideaal gebied voor grondbroeders en zwammen. Sommige dode bomen worden daarom ook niet opgeruimd.

Volgens bosbouwers, bij wie ik daarnaar gevraagd heb, is er op het uitgevoerde werk niets aan te merken. Iedereen die ook maar iets van het onderwerp weet benadrukt dat er gedund moet worden. Alles lijkt in overeenstemming met bovengenoemde plannen. Toch is er, volgens mij, een verschil. Er was sprake van geleidelijk uitdunnen, van jaarplannen waarin stukken bos een voor een aan de beurt komen, nu gaat plotsklaps een groot deel van het bos tegelijk zeer grondig onder het mes. Krijgt men daarmee de gevarieerde structuur, de verschillende leeftijdsklassen die men beoogt? Waar moeten de vogels beschutting vinden? Zullen die takken op de grond afdoende blijken om betreding en verstoring te verhinderen? De overgebleven bomen staan ver uit elkaar, zal de wind er geen vat op krijgen? De bosjes worden doorkruist met talrijke wegen, kunnen we die nu verder jarenlang van elk punt zien?

Naar mijn mening wordt er in dit beheer onvoldoende rekening gehouden met het intensieve gebruik van de Bosjes, en met het feit dat er nauwelijks toezicht is nu er bezuinigd is op het aantal boswachters. De takken blijven niet liggen, ze worden verslept om er hutten mee te bouwen, of achter in de auto geladen voor de open haard. Zo komen er toch honden, en fietsers op mountainbikes. Op hellingen is er het risico van erosie; langs de Gerbrandyweg bijvoorbeeld kan men dat zien. Straks rest er nog slechts een kale zandvlakte, met af en toe een boom.

Zo er, op de plaatsen waar niet te veel wordt gelopen, over een paar jaar weer wat op komt, zijn het ongetwijfeld sneeuwbesen en esdoorns. Voor de nachtegalen nog niet zo gek, iets is beter

dan niets. Zou het echter niet beter zijn, zo men andere soorten bomen en heesters wil, deze ook aan te planten? Eik, berk en abeel, meidoorn, lijsterbes, vlier..... En ook dan nog zal men wat regelmatigere esdoorns moeten komen bestrijden, dan nu het geval is. En dan die bloemrijke duingraslanden: dat lijkt een utopie. In de nota's staat al dat dit zeer kwetsbare vegetaties zijn. Persoonlijk houd ik meer van bos dan van duindoorns en stuivend zand, al horen die er van nature thuis.

Op zich is het niet kwalijk dat de Scheveningse Bosjes intensief gebruikt worden: de mensen kunnen dicht bij huis terecht, dat betekent minder autokilometers en dat is beter voor het milieu. Bovendien worden de "natuurlijke" gebieden die de ecologen zo dierbaar zijn, zoals Meyendel hierdoor gespaard. Dan moeten de Bosjes echter wel op dit intensieve gebruik worden ingericht, en bij het beheer moet hiermee rekening worden gehouden.

De heer Van Bussel deelt mijn pessimisme niet. Over een paar jaar zijn de struiken weer uitgegroeid, ook vlieren moeten verjongd worden. Er is maar een beperkt gebied aangepakt, grote stukken van het bos zijn met opzet gespaard, zodat die nog beschutting bieden. Hij voegt daar dan wel aan toe, dat die volgende jaar aan de beurt komen, omdat men niet langer kan wachten met bomen te dunnen. Het is niet mogelijk dit pas te doen wanneer de heesterlaag in de eerste stukken weer is hersteld. Het is ook niet mogelijk om bomen en heesters tussen de bestaande aan te planten. Zo men "verjonging" wil, wordt er eerst een stuk helemaal gekapt. Daar is het publiek meestal niet zo blij mee, dat houd meer van "oud bos" (Klingen 1990). Volgens de heer Schoenmakers van de afdeling Ecologie zijn er wel degelijk kleine stukjes duingraslandvegetatie, die wil men verder ontwikkelen en aan elkaar verbinden. Een manier om een gunstiger milieu te scheppen voor vogels is van het snoeihout "takkenrillen" te maken, lange en smalle rijen opgestapelde takken, liefst nog overgroeid met bramen. Hierin kunnen vogels als winterkonninkjes, roodborstjes en heggemusjes terecht, maar ook egels en insecten. Honden lopen er niet graag door, en zodoende kan men een rustgebied afschermen. Het effect van het kappen op de vogels

(Foto Caroline de Jong)

zal pas duidelijk worden bij de volgende inventarisatie van de Vereniging voor Vogelbescherming. (Overigens zoekt deze nog één veldwachter voor de Bosjes!). Ik blijf vinden dat er stukken moeten worden behouden met een goed ontwikkelde heesterlaag. Zo krijgt men een meer gevarieerd bos, en vogels kunnen alleen daar werkelijk beschutting vinden. Ook zou ik willen pleiten voor een meer geleidelijke aanpak, zoals die ook in de nota's is voorgesteld: elk jaar een beetje in plaats van alles ineens. Zou men de Bosjes niet kunnen verdelen, met in elk stuk een verantwoordelijke, die er regelmatig aan werkt, zoals nu in Zorgvliet het geval is?

Wie zich wil inzetten voor een goed onderhoud van het bos is van harte welkom om te komen helpen. Na het broedseizoen moeten er weer esdoorns worden verwijderd. Is daar animo voor?, vraagt de heer Van Bussel. Verschillende buurtbewoners hebben al eens voorgesteld rommel te komen opruimen uit het groen. De wijkvereniging zal trachten het een en ander te coördineren.

Caroline de Jong-Boon

Bronnen:
Klingen, S. (1991). Stadsbossen: Kappen met kappen?
Klingen, S. in: Natuur in de Stad, Voordracht 2e Dorschkampsymposium 21-22 nov. 1990, De Dorschkamp, Wageningen, p. 112-115.

Verkeer: gemeente overwint drempelvrees

Na vele klachten, onder andere op de ledenvergadering, en een boze brief van een bewoner, heeft de Gemeente toch besloten de ontbrekende drempels op Van Stolkweg en Parkweg vóór de zomer aan te leggen. Deze wegen werden namelijk als sluiproute gebruikt, zodat er heel hard gereden werd, juist daar waar kinderen willen spelen, en de twee scholen van de wijk gelegen zijn. De drempels zijn beloofd voor maart, zodra de machines kunnen draaien.

Hiermee komt het belangrijkste voor elkaar, toch resteren er wat "kleinere" punten. De Gemeente heeft ons een tekening beloofd van het fietspad en voetpad langs de Algerijnse Ambassade. Daarmee zouden fietsers de nauwe Kanaalweg kunnen vermijden door de dan met drempels beveiligde Van Stolkweg te nemen. Het verzoek om een bredere stoep langs het Kanaalweggetje wordt begroot. Een mogelijkheid is aan een kant de stoep op te heffen om deze aan de andere kant te verdubbelen. Bij het kruispunt Kanaalweg-Duinweg moeten zijn de paaltjes inmiddels geplaatst. Het is nu nog wachten op verkeersborden ter verduidelijking van de ingewikkelde situatie. De dertig-kilometer borden zijn op een aantal punten verhangen. Er zou nog wel een bordje onder kunnen met "pas op drempels", want zo te horen en te zien wordt nog menig automobilist er door verrast.

Caroline de Jong-Boon

Kraaienoverlast

In bosrijke woonwijken met een open bebouwing, zoals het Van Stolkpark, Belgisch Park, Duttendel, Zorgvliet en Wittebrug, ondervindt men in de regel vanaf de maanden mei en juni veel last van vogels die behoren tot de zgn. kraaiachtigen. Met de name de kauw is in die periode erg actief. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat deze vogel in de maanden mei en juni broedt. In de maanden daarna wil de moederkauw haar jongen beschermen en zal zij - vaak samen met de vaderkauw - alles wat daarbij in de buurt komt, heftig weren. Verder zoekt zij voer voor haar jongen en niets is eenvoudiger dan het voer te halen uit openstaande of niet goed dichtgeboden vuilniszakken. In een dergelijke omgeving zal de vogel dan ook graag nestelen. Kauwen zijn holenbroeders en bouwen, als ze daartoe de kans krijgen, hun nest ook in schoorstenen. Om dit nestelen tegen te gaan raden wij u aan uw schoorsteen jaarlijks te laten vegen. Bij een veegebeurt dient ook de kap nagekeken te worden. In deze stuk, laat die dan repareren. Ontbreekt de kap, dan moet er een (nieuwe) opgezet worden. Als er een goed bevestigde kap op de schoorsteen zit, kan de kauw niet meer in de schoorsteen komen om een nest te bouwen. Verder is het onverstandig om gedurende die maanden vogels te voeren (zaad, brood enz.). Daar komen ook kraaien en kauwen direct op af, waarbij ze andere kleinere vogels zullen belemmeren er gebruik van te maken. Ook het laten slingeren van etensresten op de straat of in de tuin is geen goede gewoonte. Het goed dichtbinden van de vuilniszakken is een eerste vereiste om de aanwezigheid van deze vogels tegen te gaan. Ook het goed sluiten van de minicontainers is heel belangrijk. Dat kauwen hun 'gebied' verdedigen bleek vorig jaar toen een kindje bijna aangevallen werd door een kauw. De vogel had zich genesteld in de schoorsteen van het huis en voelde zich bedreigd als iemand op het balkon eronder kwam. Dit incident is gelukkig goed afgelopen. Laten we er met zijn allen aan meewerken dat deze mooie, maar soms voor overlast zorgende, vogels zich gedurende deze maanden niet in onze nabije omgeving zullen ophouden.

Arja Coemoet

Spelen in landschappelijk schoon

Volgens het Speelplan 1991 van de Gemeente is het Van Stolkpark een van de wijken die prioriteit krijgen bij de realisatie van nieuwe speelplekken, omdat er geen speelvoorzieningen zijn. De vraag is echter wanneer, en waar. "Wanneer" omdat de Gemeente lijdt aan geldgebrek. Misschien zouden we de Gemeente kunnen helpen door sponsors te zoeken? Jammer genoeg is hulp van de Stichting Sandhaghe daarbij waarschijnlijk niet meer mogelijk omdat zij nu een eigen betegeld speelterrein hebben aangelegd in de achtertuint van Duinweg 18. De bijna nog moeilijker vraag is "waar". Tussen Gerbrandyweg en Haringkade ligt een terreintje, dat door de hondenvijzer verboden voor honden is verklaard. Vroeger heeft daar een speeltuinstel gestaan. Voordeel is dat hier toezicht mogelijk is, hetgeen in onze tijden van toenemend vandalisme heel belangrijk is. Laatst zijn de speelhuisjes aan de Ary van der Spuyweg nog omgezaagd. Nadeel is, dat het terrein helt, en dat enkele bewoners bezwaren hebben tegen speelapparaten aldaar. Een andere mogelijkheid is het Belvédèreduin. Daar staan nog de resten van een speelapparaat, vroeger waren het er meer. Begin maart kregen wij een brief van de Gemeente over speelvoorzieningen in de wijk. Deze brief geeft weinig hoop, ook

als de zilvervloot nog eens Scheveningen komt binnen varen. Ik citeer: "Het vrij sterk aflopende terrein langs de Haringkade heeft een hoge landschappelijke kwaliteit. Aantasting van dit beeld door de plaatsing van speelvoorzieningen is naar mijn mening niet gewenst"... "Op grond van ... ecologische belangen acht ik het niet wenselijk het spelen op Belvédère door het plaatsen van uitgebreidere speelvoorzieningen verder te stimuleren". Wel wordt beloofd dat "de halfverterde boomstammen worden vervangen zodra daarvoor geschikte stammen beschikbaar komen". Nu dus maar wachten op een storm, de bomen die door de uitbreiding van Madurodam beschikbaar komen zullen wel weer niet "geschikt" zijn. Misschien kan er naast het vernieuwde apparaat ook een klein stukje hondevrij speelgebied komen. Dat is vast ook goed voor de ecologie. Het enige wat nog rest, is hopen dat de beschermengelen actief zullen zijn als onze kinderen speelvoorzieningen elders bezoeken. Want geld voor een verbeterde fietsoversteek van de Teldersweg, en snelheidsmaatregelen op de Haringkade, zal er ook wel niet zijn. Bovendien zouden er best, bij de "bovenwijkse speelvoorziening" in het Westbroekpark bijvoorbeeld, wat leukere toestellen kunnen komen, waar wat oudere kinderen ook wat plezier aan beleven. Anders houden zij zich weer bezig met het stukzagen van bankjes. Wie helpt er mee sponsors zoeken? Dan kunnen misschien onze kleinkinderen daar ooit van genieten...

Caroline de Jong-Boon

Onder de bomen

Bomen zijn voor de beleving van de stad van groot belang. Vanouds waren de bomen vaak de plaats waar bijeenkomsten op het gebied van religie, rechtspraak of nieuwsgaring plaatsvonden. Stroom/HSBK (Haags Centrum voor Beeldende Kunst) heeft het initiatief genomen voor een kunstproject in de openbare ruimte, en dit de naam "De Bocht van Guinee" gegeven. Als onderdeel van dit project is Marjan Schoenmakers geïnteresseerd in de relatie die in onze tijd nog kan bestaan tussen mensen en bomen, en de plaats die bomen in de beleving van mensen innemen. Graag

komt zij in contact met mensen die aan een boom of bomen een speciale betekenis toekennen, maar ook met mensen die kunnen vertellen over gebeurtenissen of verhalen die met een of andere boom, zijn omgeving of geschiedenis in verband gebracht kunnen worden. Marjan Schoenmakers is voor reacties en inlichtingen te bereiken op telefoon nr. 3646449.

“De GSBO op weg naar 2001”

De Gezamenlijke Scheveningse Bewoners Organisaties (GSBO) hebben hun 50e vergadering - en daarmee het 12 1/2-jarig bestaan van het overleg - aangegrepen om op 12 mei in uitgebreide samenstelling enkele lijnen uit te zetten naar de toekomst.

Als werktitel voor deze bijeenkomst is niet toevallig gekozen voor “De GSBO op weg naar 2001”: binnen acht jaar zal het bestuur van de Haagse agglomeratie (Stadsgewest Haaglanden) ingrijpend gewijzigd zijn als de beleidsvoornemens van de regering werkelijkheid worden. Uitgenodigd worden naast de bestuursleden van de aangesloten organisaties de leden van de gemeenteraad en bij het stadsdeel Scheveningen en de bestuurlijke vernieuwing betrokken ambtenaren, centraal en decentraal werkzaam.

Mede als inwoner van Scheveningen zal Burgemeester Mr. Drs. A.J.E. Havermans de bijeenkomst openen. Dr. P.W. Tops van de Katholieke Universiteit Brabant-bekend van het rapport “Locale democratie en bestuurlijke vernieuwing in Den Haag” - zal een inleiding houden, die zal uitmonden in een aantal stellingen.

Hierna zullen de aanwezigen met elkaar in praatgroepen kunnen discussiëren over de verschillende mogelijkheden het aandeel van het stadsdeel Scheveningen bij wijziging van de bestuurlijke organisatie te vergroten.

Het doel van de bewonersparticipatie zal daarbij steeds moeten zijn een zo breed mogelijk draagvlak voor het bestuurlijk handelen door een zo goed mogelijke afstemming van gerechtvaardigde wensen van bewoners met maatregelen, die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van het grote geheel.

Ton Landheer

De Wijkagent aan het woord

Voordat ik u enige informatie verschaf op politieel gebied, wil ik mijzelf aan u voorstellen. Mijn naam is Mario de Zeeuw, hoofdagent van gemeentepolitie, sedert 1977 werkzaam bij de gemeentepolitie 's-Gravenhage. Mijn tijd bij het Haagse korps heb ik grotendeels als surveillant doorgebracht. De afgelopen zes jaar heb ik het genoegen gehad om mijn politietoekening te paard te verrichten.

Toen ik de mogelijkheid kreeg om de functie van wijkagent op Scheveningen te vervullen heb ik deze geaccepteerd te meer daar het werken in de kuststrook mij aantrok. Evenals mijn voorganger, collega Kees Lookman, zal ik u regelmatig informeren over onderwerpen die van belang kunnen zijn om de leefbaarheid en de (verkeers)veiligheid in en om het Van Stolkpark te behouden en zo nodig te verbeteren.

In dit artikel wil ik u gaarne op de volgende twee verkeerszaken opmerkzaam maken.

Invalidenoversteekplaats

Op een aantal punten in het Van Stolkpark zijn speciaal op de voor invaliden verlaagde trottoirbanden z.g. *pictogrammen* aangebracht. Een pictogram is een aanduiding door een afbeelding. Aangeduid wordt een plaats waar invaliden in de gelegenheid worden gesteld vanaf het trottoir de rijbaan over te steken. De afbeelding die hiervoor gebruikt wordt is een met verf aangebrachte gestileerde tekening van een rolstoel. Een helft daarvan is geschilderd op het trottoir, de andere helft op de rijbaan.

Van bestuurders van motorrijtuigen mag worden verwacht, dat zij deze plaatsen niet gebruiken om te parkeren. Wanneer deze pictogrammen zijn aangebracht op een afstand van minder dan 5 meter van een kruispunt, is parkeren uiteraard verboden (art. 24, 1e lid sub a van het Reglement verkeerstekens en verkeersregels).

Zijn deze pictogrammen aangebracht op een gedeelte van de weg waar men normaal mag parkeren, dan is het niet meer dan fatsoenlijk dat men daar niet parkeert. Op de Parkweg ter hoogte van nummer 2 is een op die wijze een pictogram aangebracht.

Uitritten

Buiten de traditionele uitritten zoals bij garages enz. worden ook veel *uitritconstructies* toegepast bij beëindiging van woonstraten.

Dit wordt gedaan om de voorrang duidelijk te regelen en de snelheid bij kruisingen af te remmen. Kenmerkend bij deze uitritconstructies zijn de doorlopende verhoogde trottoir- en fietspadtegels.

De vraag is nu: wie moet er voorrang verlenen?

Bij woonerven levert dit nog wel eens problemen op, omdat men denkt dat het bord “einde woonerf” ook de voorrang regelt. Dat is echter *niet* het geval, de *constructie* is bepalend. Daarom wordt door het bureau Verkeerstekens van de politie 's-Gravenhage bij die constructies (die geen woonerven zijn) *ter verduidelijking* bord 9 verplaatst met een afbeelding van bord 9 van het R.v.v. (driehoek op punt) met daaronder het bord “*uitrit*”. Let wel, als dit bord er *niet* staat en u berijdt de rijbaan waarop bij een kruising of splitsing een uitritconstructie is toegepast, dan moet u *toch* voorrang verlenen! Het R.v.v. geeft geen definitie van een uitrit.

Mario de Zeeuw

Over bouwen, breken en behouden

Ook het eerste kwartaal van 1993 kenmerkte zich door een veelvuldig positief contact van het bestuur met de Dienst Bouwen en Wonen en met de Welstandscommissie. Tal van ongewenste ontwikkelingen konden hierdoor worden bijgestuurd of gestopt.

Een van de belangrijkste winstpunten in deze periode was het ongeschonden behoud van Parkweg 16 met de daarbij behorende tuin. Na ontruiming door de Franse school rond de zomer van 1994 zal Villa Cécile weer voor particuliere bewoning in gebruik genomen kunnen worden. Wel zal er nog een fors bedrag aan achterstallig onderhoud besteed moeten worden, voordat het zo ver is. Tientallen jaren gebruik als school, achtereenvolgens de Duitse, de Engelse en de Franse school, zonder noemenswaardig onderhoud heeft niet bepaald bijgedragen tot verfraaiing van het pand. Om nog maar te zwijgen van de tuin. Een geluk bij een ongeluk is daarbij, dat het gehele interieur nog vrijwel in oorspronkelijke staat aanwezig is.

Dat kan niet gezegd worden van Villa Augustina (Parkweg 9), die destijds tot school is verbouwd. Daar is herstel van de oorspronkelijke toestand straks niet meer mogelijk. Gelukkig wordt het gebouw niet afgebroken. Het blijft in gebruik voor onderwijsdoeleinden. Het zal onderdak gaan bieden aan Intercollege "Hospitality Business and Internationaal Management School".

De toekomst van Parkweg 19 (Villa Carolina), dat ook door de Franse school wordt gebruikt, is nog onzeker. Het is eigendom van de gemeente. De Stichting Parkrust heeft de gemeente gevraagd het te mogen kopen voor aanleunwoningen. Omdat het pand sterk beeldbepalend is in de bocht van de Parkweg en het nog vrijwel geheel in zijn oorspronkelijke staat is, hebben wij op de gemeente een beroep gedaan daarbij als eis te stellen, dat bij verkoop aan Parkrust de aanleunwoningen in de bestaande villa worden aangebracht. Afbraak voor dat doel achten wij onaanvaardbaar, vooral als het Van Stolkpark aangewezen wordt als beschermd stadsgezicht.

Ondanks herhaalde pogingen onzerzijds tot een goed overleg te komen met het Sociaal-Pedagogisch Centrum Sand-

haghe houdt de directie van dit instituut de deur voor ons gesloten. Na de onaangename ervaringen die de Wijkvereniging opdeed bij een poging te bemiddelen in een conflict met omwonenden bij de vestiging van een dépendance van dit instituut in het pand Duinweg 18, bleek bij de daarop volgende bouw van een sterk ontsierende "blikken doos" op het dak helaas, dat overleg nog steeds een woord is, dat bij het SPC kennelijk niet bekend is. Zonder enig overleg met de burens, de Wijkvereniging en zelfs de gemeente werd rond de jaarwisseling in

strijd met het bestemmingsplan de tuin verhard. Ook werd toen zonder overleg met de burens een uitgang over particulier terrein aangelegd. Inmiddels is die uitgang op aandrang van de burens wel afgesloten, maar enige reactie op ons dringend verzoek de overmatige verharding tot aanvaardbare proporties terug te brengen bleef tot nu toe achterwege. Zo behoort een instelling met een sterke maatschappelijke betrokkenheid toch niet met zijn burens om te gaan. Hoe het overleg over tal van andere zaken met de gemeente en met betrokkenen verliep, daarover kunt u lezen in de volgende Van Stolkparkkoerier.

Ton Landheer

Sluiting Wijkbibliotheek

"Als de berichten, die ons bereiken, juist zijn, vrezen wij, dat aan het eind van dit jaar alle drie de wijkbibliotheken op Scheveningen gesloten zullen worden. Voor de rond 57.000 burgers, die in dit stadsdeel wonen - één van elke zeven Hagenaars - is dit vooruitzicht onaanvaardbaar."

Met deze woorden begint de brief, die de Gezamenlijke Scheveningse Bewonersorganisaties (GSBO) - waartoe ook de Wijkvereniging "Van Stolkpark" behoort - op 12 maart schreven aan de bestuurscommissie van de dienst Openbare bibliotheek.

"Natuurlijk hebben wij er begrip voor", zo gaat de brief verder, "dat er ook bij de Bibliotheek bezuinigd moet worden. Ons is echter niet duidelijk, welke maatstaven u hierbij aanlegt. Op het ogenblik telt uw Dienst nog 20 vestigingen, de centrale bibliotheek en 19 wijkbibliotheken. Gemakshalve uitgaand van een totale bevolking van 440.000 Hagenaars, betekent dit één vestiging per 22.000 burgers. Na sluiting van drie kleine wijkbibliotheken per 1 januari 1994 (Duindorp, Duinoord en Sophialaan) zal er toch nog steeds één vestiging per 27.000 bewoners zijn. Dit leidt tot de slotsom, dat Scheveningen met 57.000 bewoners dan altijd nog recht houdt op twee bibliotheken."

Tegen deze achtergrond doen wij een klemmend beroep op u uw uiterste best te doen voor voortzetting van de huurovereenkomst van de wijkbibliotheek Scheveningen aan de Marcelisstraat."

Deze brief van de GSBO is niet zonder gevolgen gebleven. In elk geval werd op 23 maart bekend, at de huurovereenkomst, die op 1 december 1993 zou aflopen, voorlopig voor een jaar is verlengd. Dit betekent, dat de wijkbibliotheek Scheveningen zeker tot 1 januari 1994 open blijft. Wat daarna gebeurt is nog niet duidelijk, maar de GSBO blijven waakzaam.

Geen Oranjaborrel dit jaar

Jammer, maar helaas onvermijdelijk was het besluit van onze gastheren en -vrouwen) Brabers Douma Van Nispen en partners dit jaar op Koninginnedag geen Oranjaborrel te organiseren voor de wijkbewoners. Door een samenloop van omstandigheden waren te veel organisatoren die dag afwezig om de ontvangst, zoals anders, goed te laten verlopen. Daarom moeten wij deze gezellige samenkomst een keer voorbij laten gaan.

Misschien een reden te meer wel de voorjaarsvergadering op 27 april in Duinrust te bezoeken. Na afloop is daar alle gelegenheid voor een genoeglijk informeel samenzijn met een drankje en een hapje.

Burenhulp Van Stolkpark

Jaarverslag 1992

Ook in 1992 bleek, dat het overgrote deel van de bewoners van het Van Stolkpark en de Scheveningse Bosjes in staat is zich goed te redden. Ondanks dat overwonnen een aantal bewoners hun schroom een helpende hand te vragen. Die helpende hand - variërend van bijv. het halen van een halve brood of medicijnen bij een apotheek tot het vergezellen naar een specialistenbezoek - vraagt immers maar weinig inspanning van medemensen.

Het merendeel van de aanvragen kwam binnen via het wijkhoofd. De medewerkers verleenden hulp bij het afleggen van bezoeken, het brengen van patiënten naar hun specialist in een ziekenhuis, het halen en brengen van eten en het op stap gaan met ouderen. Door omstandigheden was een van de medewerkers genoodzaakt het halen van maaltijden uit "Bosch en Duin" te onderbreken, maar zij gaat per 1 januari met frisse moed weer beginnen met het brengen van maaltijden naar de wijkwinkel in de Gentsestraat. Voor een bejaard echtpaar uit het Van Stolkpark haalt een van onze medewerkers maaltijden uit "Huiuze Duinrust". Met grote regelmaat brengen wij een moeder naar Mechropa om haar in de gelegenheid te stellen haar zwaar-invalide dochter te bezoeken.

Olietanks

Op 1 maart jl. is het 'Besluit opslaan in ondergrondse tanks' (BOOT) van kracht geworden. Dit overheidsbesluit regelt het toezicht op zowel oude, als nieuwe tanks voor huisbrandolie bij bedrijven en particulieren. Bezitters van oude, niet meer gebruikte olietanks moeten deze binnen vijf jaar op eigen kosten laten verwijderen of saneren. Sinds aardgas huisbrandolie als brandstof voor het verwarmen van huizen vervangend zijn vele tanks ongebruikt in de tuinen van de woningen blijven liggen. Veel huiseigenaren hebben het initiatief genomen de tank te saneren, d.w.z. de laatste resten huisbrandolie uit de tank te laten pompen en vervolgens met zand te laten vullen. Uit onderzoek is echter

Als gevolg van een reorganisatie van het vrijwilligersbestand van het verzorgingstehuis Duinrust is hulp van de zijde van Burenhulp niet meer direct nodig. Als er behoefte aan (extra) vrijwilligers bestaat, dan wordt er met het wijkhoofd contact opgenomen.

Wij hebben in 1992 52 bezoeken afgelegd, we haalden en brachten 50 x eten, wij brachten zes keer mensen naar hun specialisten, we deden 8 maal boodschappen, en we bezochten met drie mensen een circusvoorstelling. Het aantal medewerkers bedraagt 9. Gaarne willen wij onze medewerkers onze erkentelijkheid betuigen voor hun inzet en prettige samenwerking. We vertrouwen erop ook dit jaar op hun bereidwilligheid te kunnen rekenen. Ook voor nieuwe vrijwilligers is er genoeg te doen. U kunt zich bij mij aanmelden (telefoon 354 50 52).

E.M. Braat-van Pelt

De Stichting Algemene Burenhulp heeft dringend behoefte aan een vrijwilliger die de functie van secretaris wil vervullen. De secretaris maakt deel uit van het dagelijks bestuur. Hij of zij is onder meer belast met de zorg voor het bureau. De werkzaamheden vergen circa zes dagdelen (ochtend of middag) per maand. Als u geïnteresseerd bent in deze functie, neemt u dan contact op met het bureau van de Stichting, Torenstraat 172, telefoon 346 70 54.

gebleken dat veel van de niet meer gebruikte (en vergeten) tanks kunnen gaan lekken en ernstige bodemverontreiniging kunnen veroorzaken.

De ongebruikte tanks moeten verwijderd of gesaneerd worden. Bezitters van oude, niet meer gebruikte tanks moeten vóór 1 september van dit jaar de gemeente inlichten over het bestaan van een tank. Dat moet gebeuren via een formulier dat verkrijgbaar is bij de gemeente, of de afdeling Distributie van het Ministerie van VROM, Postbus 351, 2700 RA Zoetermeer, telefoon 079-4494449.

Ook de eigenaren van nog in gebruik zijnde tanks moeten dat voor één september a.s. melden. Deze tanks moeten binnen drie jaar gekeurd worden. Wie de tank wil blijven gebruiken moet daarvoor een aansprakelijkheidsverzekering slui-

Algemene Ledenvergadering

van de Wijkvereniging "Van Stolkpark" op dinsdag 27 april in de Grote Zaal van Duinrust

Zaal open 19.45, aanvang vergadering 20.15.

Na het huishoudelijk deel "Zorg voor de ouder wordende mens in en om het Van Stolkpark".

Na afloop verrassing...

We worden allemaal ouder; straks zelfs massaal als de naoorlogse geboortegolf met pensioen gaat. Wat dan? We hebben de heer P. Vos, directeur van het in onze wijk gelegen verzorgingstehuis Duinrust, bereid gevonden onze vragen te beantwoorden, bijvoorbeeld:

Duinrust en "de Thuishaven" gaan fuseren, wat zijn daarvan de gevolgen en mogelijkheden voor service aan ouderen in het Van Stolkpark?

De huidige trend is dat ouderen steeds langer thuis blijven wonen. De Stichting Thuiszorg heeft echter een "klantenstop". Hoe moet dat nu met thuiswonende ouderen die bijvoorbeeld na een val extra verzorging nodig hebben?

Duinrust wil luxe "aanleunwoningen" bouwen in het Van Stolkpark. Wat zijn dat eigenlijk, en waarom in onze wijk? Wat vinden de ouderen eigenlijk zelf? De heer A. Verbauwen deed in Den Haag een onderzoek naar "Ouderen en criminaliteit" met verrassende conclusies. We hebben hem bereid gevonden het een en ander toe te lichten.

Toen we dit allemaal hadden afgesproken, las ik eeneens in de krant dat dit jaar is uitgeroepen tot het Europese jaar van de Ouderen. Is een jaar te kort of te lang voor zo'n onderwerp? Begint u in ieder geval met er een avond voor uit te trekken... en vergeet niet, na afloop is er een verrassing: een hapje en drankje, aangeboden door de Stichting Duinrust.

4 mei: herdenking bij Monument Englandspiel

Ook dit jaar zal op 4 mei de dodenherdenking plaatsvinden bij het Monument van het Englandspiel aan de Hogeweg. De herdenking begint om 14.45 uur.

Wat staat er in deze Koerier?

Rondom de Promenade	1
Madurodam, de Scheveningse Bosjes en begraafplaats	4
Reinigingsinspecteur	4
Scheveningse Bosjes: onbeheerst beheer?	5
Verkeer: gemeente overwint drempelvrees	7
Spelen in landschappelijk schoon	8
Kraaienoverlast	8
Onder de bomen	8
GSBO op weg naar 2001	9
Wijkagent aan het woord	9
Geen oranjeborrel dit jaar	10
Sluiting wijkbibliotheek	10
Over bouwen, breken en behouden	10
4 mei: herdenking bij Monument Englandspiel	11
Algemene ledenvergadering 27 april	11
Burenhulp	11
Olietanks	11
Babysitters	12

Babysitters

Minimum tarieven zijn:

f 4,= per uur van 19.00 - 24.00 uur f 5,= per uur vóór 19.00 uur (dus overdag) en ná 24.00 uur.

Als een babysitter blijft slapen, dan wordt het tarief berekend tot het moment van thuiskomst van de ouders.

Het is noodzakelijk gebleken beide partijen erop te wijzen, dat er duidelijke afspraken moeten zijn over de tijd van thuiskomst en over het al dan niet ontvangen van bezoek tijdens het babysitten. Het is voor iedereen prettiger dit van te voren goed te regelen.

Vereniging	020 68 28 28
Arnhem C	026 23 28 28
Breda	016 23 28 28
Eindhoven	040 23 28 28
Rotterdam	010 23 28 28

Aan dit nummer werkten mee: Caroline de Jong-Boon, Ton Landheer, Anneke Landheer-Roelants

Een das met een kikker

Ze zijn er in blauw, groen en wijnrood: dassen, shawls, chokers en butterfly's van het Van Stolkpark.

Afgehaald bij het contactadres kosten ze: dassen f 22,50 en shawls en chokers en butterfly's f 25,= en pochettes f 12,50 per stuk.

Bent u al vriend of vriendin van het Van Stolkpark?

Het bestuur van de Wijkvereniging "Van Stolkpark" doet al hetgeen in haar vermogen ligt voor een goed woon- en leefklimaat, ook in uw belang. U kunt de wijkvereniging steunen door vriend te worden.

U kunt u aanmelden als vriend of vriendin door een bedrag van tenminste f 20,= per jaar over te schrijven naar postrekening 288 71 32 ten name van de Stichting Vrienden van het Van Stolkpark. Als u buiten het Van Stolkpark woont, op de hoogte wilt blijven van het wel en wee in het Van Stolkpark, kunt u als donateur de Van Stolkparkkoerier over de post toegezonden krijgen na overschrijving van f 20,= naar postrekening 288 71 32.

Wijkvereniging "Van Stolkpark"

Contact- en correspondentie-adres: Prof. P.S. Gerbrandyweg 3, tel. 354 12 96

Bestuur:

Voorzitter:

Mr. T. Landheer,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 3,
telefoon 354 12 96

Onder-voorzitter:

mevrouw Drs. H. Farkas-Teekens
Prof. P.S. Gerbrandyweg 123
tel. 354 36 46

Secretaris:

mevrouw Drs. J.C. de Jong-Boon,
Belvédèreweg 13,
telefoon 351 42 19

Penningmeester:

J.A. Kusters,
Belvédèreweg 17,
telefoon 352 33 94

Leden:

Mevrouw D.G.F. Jöbbs-Stomp,
Prof. P.S. Gerbrandyweg 121,
telefoon 3 52 40 65

R. de Jong:

Van Stolkweg 27f,
telefoon 352 31 17

R.P. Luijer:

Kanaalweg 27,
telefoon 354 13 13

Jhr. Mr. J.J.M.M. van Rijkevorsel:

Duinweg 10,
telefoon 352 50 54

Stichting Buurtpreventie Van Stolkpark:

Voorzitter: R. de Jong,
Van Stolkweg 27f,
telefoon 352 31 17

Secretaris/penningmeester:

Drs. L.P.M. Zijerveld,
Van Stolkweg 20a,
telefoon 355 47 88

Van Stolkparkkoerier:

Eindredacteur:
Anneke Landheer-Roelants

Verspreiding:

Rob Luijer,
Kanaalweg 27,
telefoon 354 13 13

Burenhulp:

Wijkhoofd:
Mevrouw E.M. Braat-van Pelt,
telefoon 354 52 04

Plv. wijkhoofd:

Mevrouw M.A.H. Davidson-Borgman,
telefoon 3 55 08 13

Stadsdeelkantoor Scheveningen

Duinstraat 10

stadsdeelcoördinator:

mevrouw I. van der Meer,
telefoon 353 56 00

Servicepunt Stadsbeheer:

telefoon 353 5650

Wijkcontactambtenaar:

J. Spaans,
telefoon 353 56 66

Wijkagent:

M.M. de Zeeuw,
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 310 30 56/310 30 52

Rayonagent:

F. de Ruiter,
Politiebureau Nieuwe Parklaan,
telefoon 310 30 38/310 30 52

Residentie Bewaking:

telefoon 381 85 78